

Tweetalig geschiedenisonderwijs

Wat gebeurt er met het vak geschiedenis binnen de vele tweetalige opleidingen in Nederland? En welke methodes worden gebruikt? Maaïke van de Wetering doet verslag van het tweetalig geschiedenisonderwijs op scholengemeenschap 't Atrium te Amersfoort.

Op het tweetalig-vwo wordt ongeveer de helft van de lessen in het Engels gegeven. Op die manier leren de leerlingen gedegen Engels, terwijl zij ook met een ander vak bezig zijn. Op 't Atrium gebeurt dit bij de volgende vakken: geschiedenis, aardrijkskunde, biologie, wiskunde, tekenen, economie en gymnastiek. Daarnaast krijgen de leerlingen nog extra lessen Engels. In 5 en 6 vwo worden de leerlingen opgeleid voor het

International Baccalaureate-diploma. In 2005 kreeg 't Atrium het seniorcertificaat voor tweetalig onderwijs (tto). De school kreeg dit kwaliteitskeurmerk na een uitgebreid onderzoek naar het tweetalig onderwijs dat op 't Atrium wordt aangeboden.

Leerlingen nemen bij tto deel aan allerlei extra activiteiten: zo gaan ze bijvoorbeeld regelmatig naar een Engelstalig land om helemaal ondergedompeld te

THE FIRST WORLD WAR

- 1 One of the biggest problems facing the army planners was supplying the army with food, weapons and other equipment. Use Sources 20-22 to compile a list of all the things they would need.
- 2 Sources 20-22 give you three different kinds of evidence about the trenches: a modern reconstruction drawing, an aerial photograph, and two ground-level photographs. Explain how each one is useful to a historian.
- 3 Write your own five-point definition of trench warfare. Your audience is a younger student in your school who has not yet studied this topic.
- 4 Explain why the two trenches shown in Source 22 are so different.

Cross-section of a frontline trench. These were supported by much stronger reserve trenches and linked by communication trenches. German trenches were generally stronger and better constructed than Allied trenches. The Germans generally held better ground and had established their trenches in the early stages of war. Many of their dug-outs and machine-gun posts were reinforced with concrete which provided a stronger defence against artillery bombardment.

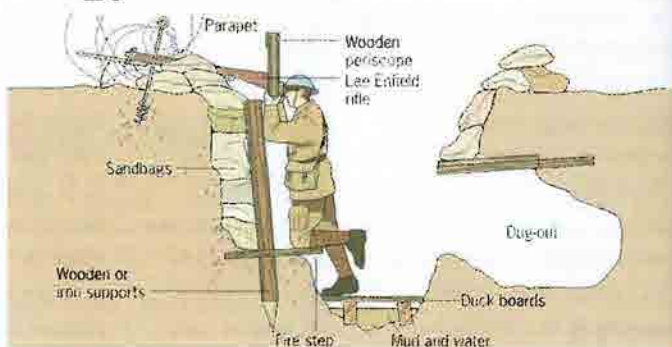
What was the fighting like on the Western Front?

The war on the Western Front was a new kind of warfare. No one had experienced war like it before. The generals' plans had not allowed for it. Everyone had to adapt. You are now going to look at the main changes in the techniques of warfare brought about by the First World War.

Change 1: trench warfare

The most obvious new feature of this kind of warfare was the system of trenches. Instead of a war of movement this war was static. Trenches began as simple shelters but by 1915 they had developed into complex defensive systems. Source 20 shows a cross-section of a trench. However, Source 22 probably gives a better idea of what the trenches were really like.

SOURCE 20

BRITAIN'S CONTRIBUTION TO THE WESTERN FRONT

Timing: You will have five lessons to research and write up your work.

Resources: Use Ben Walsh, *Modern world history*, chapter 1 and 2.1 for information. Use page 33-36 for information on general Haig and the Battle of the Somme. Your personal research using the internet/library/personal reading/homework will provide the bulk of the information. You are free to refer to any source material connected to this project, however, cutting and sticking into your booklet is not doing your own work. You must use and evaluate any material that you think is relevant.

Group work: you work in groups of 3 or 4 persons. Each group member gets its own task and works out two of the key questions. Each key question is answered on a separate page, together the 7 pages form a booklet. Add a front page, with your names and class, a content page and a page with all the sources you've used in your booklet.

Mark: your work will be individually marked.

Key questions to be answered in the booklet:

- Why did the British launch an attack along the River Somme?
- What were the fighting conditions like?
- How many casualties were there on both sides during the five months of battle? Explain why there were so many casualties.
- How did new technology contribute to the battle? Aircraft, tanks, gas etc.
- Many people, horrified at the many deaths, believe the Battle of the Somme was an expensive failure. In particular historians have blamed General Haig and his tactics. What mistakes did he make? Did anything positive come out from the Battle of the Somme? Can Haig be defended in any way?
- What was the experience of civilians fleeing the war-zone like? Especially when they arrived in a neutral country, like the Netherlands.
- What was the experience of the British soldiers that fled to the Netherlands and who had to be interned in Groningen?

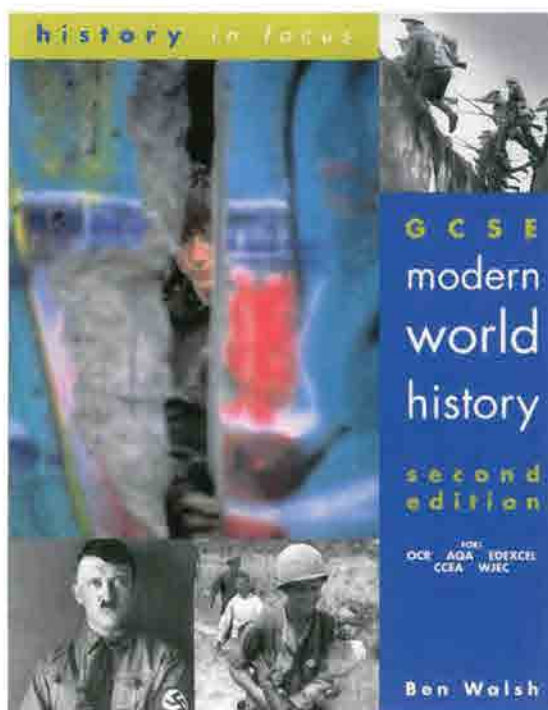
You must try to address all of these questions in your booklet. Your booklet needs to be word processed and attractively presented.

worden in de taal. Ze krijgen op 't Atrium workshops van Engelse theatergroepen en nemen deel aan Engelstalige excursies en projecten. Regelmatig worden er *native speakers* uitgenodigd. In de derde klas nemen de tto-leerlingen deel aan het Engelse *Key Stage* 3-examen. En in de vierde klas gaan ze als onderdeel van een uitwisselingsprogramma naar Canada. Daarnaast zijn we heel blij met de stages die studenten uit Hull bij ons op school komen lopen. Voor de tto-leerlingen is dit een prachtige kans om les te krijgen van een echte Engelse docent. Op deze manier houden we de lijn met het Britse onderwijs zo kort mogelijk.

Methodes

Eindelijk zijn uitgevers ingesprongen op de steeds groeiende markt. Heinemann heeft *Digging Deeper* op de markt gebracht en Nijgh Versluys is gekomen met *Moving History*. Daarmee kwam min of meer een eind aan de zoektocht van mijn collega's naar geschikt lesmateriaal. Het vroegere werk van boeken selecteren, geschikte hoofdstukken kiezen, lesmateriaal ontwikkelen en toetsen maken is voorbij. We begonnen eenvoudig met boekjes over de prehistorie en de klasieke oudheid die in het Britse basisonderwijs gebruikt werden. Echt typisch Britse onderwerpen gooiden we

eruit, en ieder jaar kwamen we weer verder, vonden nieuw materiaal en vulden het programma steeds verder aan. Nu kunnen we de tien tijdvakken, net als in de gewone Nederlandse geschiedenis behandelen met Nederlandse voorbeelden. Maar natuurlijk

TWEETALIG ONDERWIJS

Tweetalig onderwijs heeft twee belangrijke doelen: het vergroten van de taalbeheersing van leerlingen en het verkrijgen van een internationale oriëntatie. Het tto bestaat in Nederland sinds 1989. In schooljaar 2007-2008 zijn er 99 scholen met een tweetalig vwo. Sinds 2007 zijn er ook meer dan 20 scholen met een tweetalige havo. Er is ook een school die tweetalig onderwijs Duits-Nederlands geeft, ook op het vmbo.

Het Europees Platform coördineert tto in Nederland in opdracht van het Ministerie van OCW. Na vier jaar tto-onderwijs kunnen scholen een keurmerk aanvragen bij het Europees Platform. De eerste keurmerken zijn in 2003 uitgereikt; op dit moment zijn er 49 gecertificeerde scholen, (31 junior tto en 18 tto). Ongeveer 15.000 leerlingen volgen op dit moment een tto opleiding.

Europese en internationale oriëntatie

Internationalisering is een belangrijk onderdeel van tto. Tto-leerlingen krijgen een brede internationale oriëntatie door het volgen van een internationaal programma. Deze internationale contacten laten leerlingen over de grenzen heen kijken én de taal gebruiken in een natuurlijke omgeving. Door gebruik te maken van materiaal uit een ander land leren leerlingen (en docenten) te kijken door een andere bril. Dat stimuleert een bredere blik op de eigen situatie en die van anderen.

Voorbeelden van internationale activiteiten zijn:

- *Leerlingen gaan op uitwisseling naar andere EU-landen.*
- *Er zijn e-mailprojecten met buitenlandse scholen.*
- *Leerlingen nemen deel aan het European Youth Parliament of een Engelstalige debatwedstrijd.*
- *Docenten brengen studiebezoeken aan het buitenland of volgen er nascholing.*

Toelating leerlingen

Tweetalig onderwijs is in principe geschikt voor elk kind. Veel scholen hebben een toelatingsprocedure, die per school kan verschillen.

Certificaten

Tweetalig onderwijs volgt het Nederlandse curriculum. Tto-leerlingen doen dan ook gewoon Nederlandstalig eindexamen en halen een regulier vwo- of havo-diploma. Leerlingen kunnen diverse certificaten behalen om de extra inspanningen voor tto te laten zien.

De volledige tekst is terug te vinden op de site van het Europees Platform: <http://www.netwerktto.europees-platform.nl>

kan geen geschiedenisdocent het laten om verder te speuren naar het altijd prachtige materiaal in Britse boekhandels. Inmiddels is er, onder leiding van het Europees Platform, een netwerk opgezet van tto-scholen. Samen met geschiedeniscollega's die in hetzelfde schuitje zaten, is een begin gemaakt met het ontwikkelen van geschikt Engelstalig lesmateriaal. Samen deelden we soms onze nieuwe historische aanwinsten, geschikte internetsites en nieuw zelf ontwikkeld lesmateriaal.

Schoolbezoek

Als onderdeel van onze eigen ontwikkeling bezochten we ook veelvuldig Britse scholen. Afgelopen september mocht ik een week op de Beverley High School in Beverley meelopen. Deze school was heel ver op ICT-gebied, en veel van de geschiedenislessen die ik bijwoonde waren ook erg visueel ingericht. Nu spelen in het Britse onderwijs twee zaken hierbij een belangrijke rol. Ten eerste zitten leerlingen met verschillende niveaus in een klas. Daarnaast blijven de, toch wel vaak oude boeken, op school en gaan niet mee naar huis. Alleen tijdens de les konden de leerlingen de boeken gebruiken.

Leerlingen moesten dus in één uur veel informatie in hun aantekeningen verwerken. Huiswerk bestaat vaak alleen uit opdrachten zoals: zoek op het internet over Douglas Haig, en leg uit waarom hij na de oorlog als slager van de Somme werd gezien. Dat leerlingen zich hier met simpel knip- en plakwerk snel vanaf konden maken is dan natuurlijk geen verrassing. Toch was het een week waarin ik veel indrukken en lesideeën heb opgedaan. Samen met mijn Britse collega heb ik een project over de Eerste Wereldoorlog opgezet voor 3 t-vwo.

De leerlingen kunnen met dit project over 'the battle of the Somme' in kleine groepjes prima zelfstandig aan de slag. De vijf lessen die hier in bijgaand voorbeeld gegeven worden kunnen teruggebracht worden tot bijvoorbeeld drie lessen door het werk onder de leerlingen te verdelen. Mijn leerlingen hebben met heel veel plezier gewerkt aan deze opdracht. Ze konden extra punten verdienen als ze het bronmateriaal goed gebruikten. Ook als zij citaten of in hun betoog foto's of tekeningen lieten zien om hun verhaal te ondersteunen kregen zij extra punten.